

6 ВЕРАСНЯ

1938 г.

№ 15 (67)

Пролетары ўсіх краін, злучайцеся!

ЗА ЛЕНИНСКІЯ КАДРЫ

О Р Г А Н

парткома,
прафкома,
рэктарыята
Беларускага
дзяржаўнага
ўніверсітэта

XXIV МЮД

Сёння, у дзень Міжнароднага юнацкага дня, на вуліцы гарадоў і сёл неабсяжнага Савецкага Саюза выйдзе шматмільённая савецкая шчаслівая моладзь—сталінскае пакаленне маладых патрыётаў, актыўных будаўнікаў першай у свеце сацыялістычнай дзяржавы рабочых і сялян.

У Расіі Міжнародны юнацкі дзень стаў святкавацца толькі з 1917 года,—першы МЮД быў праведзены за некалькі тыдняў да Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі. Рэвалюцыйная моладзь нашай краіны, кіруемая большэвіцкай партыяй, адзначыла трэці МЮД вельмі актыўна. Сотні тысяч маладых паарыётаў выйшлі на дэманстрацыю з лозунгамі: „Вайну імперыялістычнаму—у вайну грамадзянскую“, „Уся ўлада Советам“, „Няхай жыве III Інтэрнацыянал“. Чорнасоценныя банды Керэнскага імкнуліся сарваць святкаванне Міжнароднага юнацкага дня, але большэвіцкая партыя не дапусціла гэтага; дэманстрацыя моладзі ахоўвалася ўзброенымі атрадамі чырвонагвардзейцаў.

XXIV Міжнародны юнацкі дзень знамянае тым, што ён святкуецца напярэдадні 20-годдзя ленинска-сталінскага комсамола. Шматмільёны ВЛКСМ—вядучая секцыя КІМ, верны і баявы рэзерв нашай камуністычнай партыі—прыходзіць да свайго юбілею з вялікімі перагамі. Ленінскі комсамол і ўся моладзь нашай краіны разгарнула вялікую работу па падрыхтоўцы падарункаў мацеры-радзіме ў азнаменаванне 20-годдзя ВЛКСМ.

Задача нашай комсамольскай арганізацыі не быць у баку ад гэтай вялікай справы. Кожны студэнт павінен узяць індывідуальны абавязак на добрае і выдатнае асваенне і здачу прадметаў, падрыхтаваць сябе матацыклістам, шоферам, кулямётчыкам, артылерыстам пілотам без адрыва ад вучобы і г. д. Здаць нормы на значок ГПА, разгарнуць шырокае індывідуальнае і групавое спаборніцтва на лепшую падрыхтоўку да 20-годдзя ВЛКСМ.

Ленінскі комсамол выходзіць у сваіх радах верных сыноў сацыялістычнай бацькаўшчыны, да канца адданы партыі Леніна—Сталіна. Комсамол не адзін раз паказаў сваю доблесць і гераізм у барацьбе за сацыялізм, сваю непрымырмасць у барацьбе з ворагамі народа. Маладыя, доблесныя героі можна далі адпор нападаўшым японскім самураям на нашу зямлю. З лозунгамі „За радзіму, за Сталіна“ комсамольцы і беспартыйныя савецкія патрыёты кідаліся ў атаку ў раёне возера Хасан на азвэрэлых японскіх бандытаў.

XXIV МЮД святкуецца ва ўмовах нарастаючай ваеннай небяспекі. Фашысцкія агрэсары ўжо запалілі пажар вайны ў трох частках свету: у Азіі, Афрыцы і Еўропе. Звыш 656 мільёнаў чалавек—трэць насельніцтва зямнога шара—знаходзіцца ў становішчы вайны. Фа-

шысты—гэтыя людзеды XX века, запальваючы пажар сусветнай вайны, рыхтуюцца напааці ў першую чаргу на СССР—бацькаўшчыну міжнароднага пролетарыята. Рэвалюцыйная моладзь усяго свету ў дзень МЮД дэманструе пад лозунгам абароны СССР, брацкай салідарнасці і дапамогі гераічным народам Іспаніі і Кітая, за незалежнасць Чэхаславакіі, пад лозунгам барацьбы супроць фашысцкіх агрэсараў, пад лозунгам адзінага народнага антыфашысцкага фронту.

Мюдаўская дэманстрацыя яшчэ раз прадэманструе брацкую салідарнасць савецкай моладзі з пролетарыямі ўсяго свету, гатоўнасць савецкай моладзі абараняць сваю радзіму, непрымырмасць савецкай моладзі да ўсіх ворагаў народа і яе адданасць партыі большэвікоў і вялікаму Сталіну.

XXIV МЮД—радаснае, вясёлае, баявое свята шчаслівай савецкай моладзі.

НАШАЙ ЗЯМЛІ МАЛАДОСЦЬ

Славой і шчасцем багатая,
Смелая, храбрая, дужая,
Што падымае над светам
Радасць і смех—вяселосць,
Вось яна юнасць крылатая,
Крокамі цвёрдымі, мужнымі
Герда ідзе па планеце
Нашай зямлі маладосць!

Ранне!

Крышталнай расою
Выкупай травы мурожныя.
Сонца!
Красуй над зямлёю
Самай на свеце прыгожаю.

Статныя, стройныя, сільныя,
Мора людское кіпучае...
Колькі наперадзе подвігаў,
Мар і вялікіх надзей.
З воляй, напорнасцю лавінаю
Юнасць краіны квітучая
Горда ідзе па планеце—
Заўтрага велічны дзень.

Мора нябеснае сіняе,
Стэпы і горы высокія,
Поўначы дзікае штормы,
Захад няхай ці ўсход,—
Горда праходзяць адважныя;
Самыя смелыя сокалы
Нашай радзімы, што вырасціў,
Выхаваў мужны народ.
Выйдзем мы стройна калонамі,
Выйдзем на плошчы, на вуліцы,
Ленінскі сцяг над радамі
Чырванню будзе палаць.
Гляне радзіма любімая,
Маці, мая залюбеўца,
Стане з сынамі і дочкамі
Сталіну песню спяваць.

Ранне!

Крышталнай расою
Выкупай травы мурожныя.
Сонца!
Красуй над зямлёю
Самай на свеце прыгожаю.

А. Астрэйка.

НОВЫ НАБОР

Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт, як і ўсе навучальныя ўстановы Саюза, шырока адчыніў свае дзверы шчаслівай савецкай моладзі. У БДУ было падана 500 заяў, з іх 30 выдатнікаў, на 250 вакантных месцаў. Для паступаючых у ўніверсітэт былі арганізаваны кансультацыі па матэматыцы, фізіцы, палітграмаце, гісторыі і геаграфіі. Асабліва вялікая цяга паступаючых была да кансультацый па палітграмаце. Гэта гаворыць аб узросшай палітычнай актыўнасці моладзі.

Асноўнае ядро набору—гэта моладзь 1920-21 гадоў нараджэння, скончыўшая ў гэтым годзе сярэднюю школу, выхаваная савецкай уладай. 100 чалавек з паступаючых у БДУ з'яўляюцца членамі ленинскага комсамола. Сярод паступаючых былі людзі з вытворчасці, якія з поспехам скончылі падрыхтоўчыя курсы пры БДУ і з

поспехам здалі іспыты. Да іх можна аднесці тт. Чэляева, Карабанова, Бунімовіча і інш.

Справа вышэйшай асветы ў нашай краіне паднята на велізарную вышыню. Работнікам вышэйшай школы і савецкаму студэнцтву партыя і ўрад стварылі ўсе ўмовы для плодотворнай работы. Важнейшая задача прафесараў і выкладчыкаў—дапамагчы маладым студэнтам асвоіцца з новымі запатрабаваннямі вучобы ў ВУ. Задача партыйнай, комсамольскай і профсаюзнай арганізацый выхоўваць новае папаўненне ўніверсітэта ў духу большэвізма, адданасці радзіме.

Няма ніякага сумнення, што БДУ падрыхтуе спецыялістаў, якія выдатна будуць ведаць сваю справу, спецыялістаў, адданых справе партыі Леніна—Сталіна.

Фердэр і Шмушковіч.

ПАРТЫЙНАЕ ЖЫЦЦЕ

Па-большэвіцку арганізуем работу палітгурткоў

У сваім дакладзе на лютаска-сакавіцкім пленуме ЦК ВКП(б) таварыш Сталін паставіў перад нашай партыяй і усім савецкім народам баявую задачу—авалоданне большэвізмам.

Рэалізацыя гэтай задачы патрабуе ад нас глыбокага вывучэння і засваення тэорыі Маркса—Энгельса—Леніна—Сталіна. А адсюль наша задача—па-большэвіцку арганізаваць партыйную і палітычную вучобу студэнтаў, навуковых і адміністрацыйна-тэхнічных работнікаў універсітэта.

Адбываецца на днях пасяджэнне парткома БДУ усебакова абмеркавала пытанні партпалітвучобы і намерцала канкрэтныя меры прыемствы работы палітгурткоў. У гэтым вучэбным годзе арганізуюцца партыйных гурткоў 3 (па гісторыі ВКП(б), комсамольска-профсаюзных—53 (па гісторыі ВКП(б)—44, па бягучай палітыцы—9), па мясцомаўскай сетцы—11 (па бягучай палітыцы).

За гурткамі на цэлы вучэбны год замацоўваюцца сталыя аўдыторы. Усяго палітгурткамі будзе ахоплена 1550 чалавек. Гурткі для студэнтаў ствараюцца па акадэмічных групам. У выніку гэтага лік вядуцца цяжучасць у гуртках. Склад слухачоў палітгурткоў будзе пастаянным. Справа павінна быць арганізавана так, каб своечасова пачаць палітзаняткі і з першых дзён вучобы дабіцца 100-проц. яўкі.

Як вядома, у мінулым годзе з прычыны частай змены прапагандыстаў наглядзіліся зрывы заняткаў палітгурткоў, асабліва па профсаюзнай сетцы. Каб пазбегнуць гэтага недахопу, партком і камітэт КСМ падабралі і зацвердзілі сталы склад прапагандыстаў на ўвесь вучэбны год.

Асабліва ўвага павінна быць авернута на якасць работы гурт-

коў. У выніку адсутнасці сістэматычнай праверкі работы прапагандыстаў мы мелі ў 1937/38 вучэбным годзе факты схематызма і няяснай трактоўкі асобных пытанняў гісторыі ВКП(б). У 1938/39 вучэбным годзе партком, камітэт КСМ і прафком устанавілі рэгулярны кантроль і праверку падрыхтаванасці прапагандыстаў да заняткаў. Кожны прапагандыст, ідучы на заняткі ў гурток, абавязан мець падрабязны канспект правядзення палітзаняткаў.

Трэба дабіцца таго, каб своечасова рыхтаваліся да заняткаў і слухачы гуртка. Партком абавязваў прапагандыстаў патрабаваць ад кожнага слухача гуртка канспекта прапрацаванай літаратуры па кожнай тэме. Усё гэта значна павысіць партпалітвучобу.

Прапагандысту ў яго рабоце трэба аказваць штодзённую дапамогу. У гэтых адносінах вялікую ролю адыгрывае парткабінет. Парткабінет які ў мінулым годзе працаваў дрэнна, павінен карэнным чынам перабудаваць сваю работу. Пры парткабінеце наладжваюцца для прапагандыстаў кансультацыі і семінары (па тры разы на месяц) як па гісторыі ВКП(б), так і па бягучай палітыцы. Ёсць неабходная перыядычная літаратура: „В помощь партучебе“, „Пропагандист“, „Пропагандыст“ і агітатор РККА, „Спутник агитатора“, карты СССР і некаторыя іншыя наглядныя дапаможнікі. Але гэтага зусім недастаткова. Парткабінецу неабходна арганізаваць для прапагандыстаў цыкл лекцый па гісторыі ВКП(б) і бягучай палітыцы.

Новы вучэбны год пачаўся. Арганізуем па-большэвіцку партпалітвучобу!

Мільман і Мельнічонак.

Навучальны год пачаўся

ПЕРШЫЯ ДНІ

Яшчэ задоўга да звання заўважылася асаблівае ажыўленне каля аўдыторыі, дзе па раскладу будучы займацца першыя курсы. Чыста апранутыя юнакі і дзяўчаты ў надзвычайным настроі. Першы дзень вучобы ва ўніверсітэце. Гэта святочны дзень. У святочным настроі ўся краіна.

Чаму-ж не радавацца такой надзвычайнай шчаслівай падзеі ў сваім жыцці? Кожны рад і шчасліў таму, што яго мары збыліся. Ён прыняў. Яму прадастаўлены ўсе ўмовы, каб вучыцца, вучыцца добра і выдатна.

Раздаўся першы званок. Чыстыя, добра абсталёваныя, прыгожыя аўдыторыі прынялі сваіх новых гасцей. Знаёмства і цёплая сустрэча са сваімі выхаванцамі. Пачалася вучоба. Нібы старыя

знаёмыя, дружнай адзінай сям'ёй прыняліся за вывучэнне марксісцка-ленінскай тэорыі, за глыбокае вывучэнне асноў навукі.

Сэрца кожнага студэнта напоўнена жаданнем вучыцца выдатна, запісваць лекцыі акуратна і чыста, прапрацоўваць усю рэкамендуемую лектарам літаратуру. Актыўна прымаць удзел у грамадскай рабоце ўніверсітэта.

Педагагічны і кіруючы калектыв універсітэта прыкладзе ўсе сілы і старанні да таго, каб з набору 1938 года выхаваць высокіх спецыялістаў педагагаў, людзей беззаветна адданных сваёй сацыялістычнай радзіме, партыі і яе правадыру таварышу Сталіну.

Ажгірэі

студэнт I курса гістфака.

Замест фельетона

„ЗГОДНА АСАБІСТАГА ЖАДАННЯ“

У сакавіку гэтага года галоўны бухгалтар БДУ тав. Карэльскі падаў заяву аб тым, каб яго аслабанілі ад займаемай пасады. Кіраўніцтва ўніверсітэта адмовіла Карэльскаму ў яго просьбе, пры гэтым паабяцала, што ўзніме хадзінцтва перад Наркомасветы аб павышэнні яму аклада зарплат. Карэльскі таксама ў сваю чаргу перадумаў і заявіў, што астаецца працаваць у БДУ.

Час ішоў. Карэльскі па ранейшаму працаваў і зусім не думаў аб пакіданні БДУ. У канцы ліпеня ён пайшоў у адпачынак, універсітэцкія арганізацыі далі яму пачэўку на курорт. І ў той час, калі Карэльскі папраўляў сваё здароўе пад гарачым сонцам поўдня, часова выконваючым абавязкі дырэктара БДУ стаў Ліхтарнікаў. Ну, і як кожны нова назначаны начальнік, ён перагледзеў усе паперы ў дырэктарскім стане і ўбачыў тую самую заяву Карэльскага аб аслабленні яго ад займаемай пасады, якую ён пісаў яшчэ ў сакавіку.

— Ага, ёсць справа,—падумаў сам сабе Ліхтарнікаў,—я яму падрыхтую сюрпрыз. Ліхтарнікаў даўно ўжо марыў, каб як-небудзь выжыць Карэльскага, але не меў на гэта права. А зараз? Зараз ён поўны гаспадар БДУ, што хоча тое і робіць. І вось, 13 жніўня паяўляецца загад: „Галоўнага бухгалтара БДУ тав. Карэльскага Н. А. аслабіць ад работы з 1.IX-38 г. згодна асабістага жадання“.

Незразумела, згодна чыйго „асабістага жадання“ аслаблен ад працы ў БДУ тав. Карэльскі? Хутчэй за ўсё, што „згодна асабістага жадання“ Ліхтарнікава. На гэта ў нас ёсць падставы: галоўбухам БДУ узяў знаёмы Ліхтарнікава. Адначасова адзначым, што тав. Ліхтарнікаў вельмі любіць прымаць на працу „сваіх знаёмых“.

За самадурства Ліхтарнікаў павінен адказаць, згодна існуючых законаў.

Я. Паўлоўскі

ДУДЗІНСКІ

вучоны сакратар БДУ

Задачи новага вучэбнага года

Партыя і ўрад стварылі ўсе ўмовы для плодотворнай работы вышэйшай школы. Прамова таварыша Сталіна аб перадавой навуцы на прыёме работнікаў вышэйшай школы ў Крэмлі, выступленне таварыша Молатава на Першай усеагульнай нарадзе работнікаў вышэйшай школы выклікалі велізарны палітычны ўздзеянне, палепшылі работу ВНУ і з'яўляюцца праграмай далейшай работы вышэйшых навучальных устаноў.

На клопаты партыі і ўрада аб работніках і студэнтах вышэйшых школ і асабліва нацыянальных ВНУ навуковыя работнікі і студэнты Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта адказваюць яшчэ большым уздымам якасці выкладання і якасці вучобы. З года ў год расце паспяховасць студэнтаў БДУ. Так, паспяховасць на выдатна складае за 1935-36 вучэбны год 47,2 проц., за 1936-37 вучэбны год 49,5 проц., за 1937-38 вучэбны год 55,8 проц., у 1937-38 вучэбным годзе з 132 чалавек, скончыўшых Белдзяржуніверсітэт, 44 здалі дзяржаўны экзамен на выдатна, атрымаўшы дыпломы першай ступені. 10 з іх пакінуты ў якасці асістэнтаў на рабоце ў БДУ.

Вучыцца добра, вучыцца вы-

датна—такая задача студэнтаў БДУ ў новым вучэбным годзе. Нам неабходна ліквідаваць недахопы ў рабоце мінулых гадоў, узмацніць дысцыпліну, якая ў мінулым вучэбным годзе была вельмі слабай. Выпадкі недысцыплінаванасці студэнтаў, як у часе вучобы, так і ў інтэрнатах, былі нярэдка. Выватны ў большасці выпадкаў не прыцягваліся да адказнасці і не вялося дастатковай выхаваўчай работы. У рэзультате за 1937-38 вучэбны год студэнтамі БДУ (1087 чалавек) прапушчана без уважлівых прычын 11000 гадзін. Такого становішча далей не павінна быць.

Ворагі народа, арудаваўшыя ў Наркомасветы БССР і ў БДУ, імкнуліся разваліць вышэйшую школу. Яны зрывалі забеспячэнне БДУ высокакваліфікаванымі кадрамі і падрыхтоўку гэтых кадраў. У выніку 12 кафедраў БДУ не маюць ніводнага прафесара і 30 аспірантаў не забяспечаны патрэбным кіраўніцтвам. Агідныя нацыяналісты выганялі мову вялікага рускага народа з беларускіх школ. Яны зрывалі ідэяна-палітычнае выхаванне студэнцтва. Разгром слаўнымі органамі НКВД ворагаў народа дазваляе нам падняць работу

ва ўніверсітэце на вышэйшую ступень. Задача заключаецца ў тым, каб падняць вышэй большэвіцкую пільнасць, каб хутчэй ліквідаваць вынікі шкодніцтва ў БДУ, каб заняцца не на словах, а на справе забеспячэннем кафедраў кваліфікаванымі прафесарскімі кадрамі, каб забяспечыць падрыхтоўку навуковых кадраў з лепшых аспірантаў і студэнтаў-выпускнікоў.

Неабходна ўзмацніць ідэяна-палітычнае выхаванне студэнцтва, што з'яўляецца выключнай важнасцю задачай ВНУ, як сказаў таварыш Молатаў. Вялікую ролю ў арганізацыі ідэяна-палітычнай работы павінны адыграць кафедры сацыяльна-эканамічных навук, партыйная, комсамольская і профсаюзная арганізацыі ўніверсітэта.

Паўнейшы зрыў палітычнай вучобы сярод навуковых работнікаў БДУ у 1937-38 вучэбным годзе нельга інакш разглядаць, як рэзультат шкодніцтва. Вучэбная частка і кафедры БДУ да гэтага часу зусім не займаліся пытаннямі складання падручнікаў, адсутнасць жа добрых падручнікаў з'яўляецца вялікім тормазам як у рабоце студэнтаў, так і саміх выкладчыкаў. Да гэтага трэба дадаць нездавальняючую работу бібліятэкі БДУ, якая ніяк не даб'ецца планавага размеркавання і забеспячэння „дэфіцытнымі“ падручнікамі.

У гэтым годзе прыём у БДУ

прайшоў паспяхова. Дэканаты, прафесарска-выкладчыцкі састаў, грамадскія арганізацыі павінны аддаць выключную ўвагу студэнтам першых курсаў, якім неабходна азнаёміцца з новымі патрабаваннямі і формамі работы. Дэканатам пара адмовіцца ад бясконцых змен раскладаў і вучэбных планаў без патрэбы. Стабільныя вучэбныя планы поўнаасцю дазваляюць гэта зрабіць.

З першых-жа дзён вучобы мы павінны арганізаваць сацыялістычнае спаборніцтва як сярод студэнтаў, так і сярод навуковых работнікаў. Сацыялістычнае спаборніцтва ў адрозненне ад мінулых год не павінна быць фармальным. Кантроль выканання сацыяльна-цельсваў павінен быць сістэматычным. Студэнты і прафесарска-выкладчыцкі састаў, якія працуюць выдатна, павінны ставіцца ў прыклад іншым і стымулявацца.

Увесь калектыв навуковых работнікаў, студэнтаў і адміністрацыйна-тэхнічных работнікаў БДУ будзе ў гэтым вучэбным годзе па-большэвіцку змагацца за новыя поспехі, за яшчэ лепшыя паказальнікі ў вучобе і рабоце, каб і на далей Белдзяржуніверсітэт выходзіў добрых спецыялістаў, адданных справе камунізма, адданных радзіме, адданных партыі Леніна—Сталіна.